

Viikonloppu BUDAPESTISSA

24.2.2024 14.00

Lyhyelläkin kaupunkilomalla ehtii nähdä ja kokea paljon. Budapestin-kävijä ihastuu idän historiaan ja ystävällisiin ihmisiin. Vierailimme Budapestissa pidennetyn viikonlopun.

Teksti: MIKA KATAJALA
Kuvat: MIKA KATAJALA ja SIRKKA-LIISA KATAJALA

Vajaan kahden miljoonan asukkaan Budapest on kahden ja puolen tunnin lentomatkan päässä Helsingistä. Koneen laskeutuessa Budapest Ferenc Lisztin kansainväliselle lentokentälle utelias matkailija ihailee Tonavaa ja kenties hyräilee *Tonava kaunoista*. Unkarin pääkaupunki, Budapest muodostettiin vuonna 1873 maan hallinnolliseksi keskukseksi Budan ja Pestin kaupungeista, joiden rajan muodosti suuri Tonava.

Keskustan hotelleihin pääsee bussilla tai taksilla, jonka voi varata etukäteen netissä. Taksi maksoi 30 euroa kahdelta matkustajalta. Useiden hotellien kautta kiertelevä shuttle-taksi maksaa 10 euroa hengeltä.

Hotellihuoneen esitteistä löytyy kaupungin kartta, johon on merkitty kiinnostavimmat nähtävyydet. Kartan avulla on helppo laatia alustava suunnitelma lomapäivien vierailukohteista. Liika kunnianhimo ei kuitenkaan kannata, sillä viikonloppumatkalla ei kaikkeen tarjontaan ehdi millään tutustua.

Kaupungin keskustassa on helppo liikkua omatoimisesti ja aina voi kysyä neuvoa paikallisilta, jos koordinaatit ovat hukassa. Unkarilaiset osaavat yleisesti englantia, joskin vanhemmat ihmiset kommunikoivat mieluummin saksan kielellä.

Nuoremmalle polvelle Budapest tarjoaa runsaasti menopaikkoja, jotka ovat avoinna aamuvarhaiseen. Eri musiikinlajit ovat edustettuina klubeilla monipuolisesti, yökerhotarjontaa riittää ja vaihtoehtoja voi tiedustella hotellin vastaanotosta. Esimerkkinä tasokkaasta rock-klubista voi mainita Szimplan.

Tutustumisen historiallisen komeaan kaupunkiin voi aloittaa Tonavan risteilyllä. Puolitoista tuntia kestävä risteily maksaa noin 13 euroa ja hintaan sisältyy viini tai olut ja loppumatkasta vielä kuppi kuumaa maustettua teetä. Laivalla opastetaan 30 eri kielellä, myös suomeksi. Laiva ajaa leveää Tonavaa edestakaisen reitin keskustan alueella ja kuulokkeiden kautta saa täsmätietoa Budapestin historiasta, kaupungin tärkeimmistä rakennuksista ja silloista. Lopuksi kierretään kaunis Margitin saari.

Elisabetin sillan kupeessa on yli sata vuotta vanha kauppahalli, mikä on ehdottomasti tutustumisen arvoinen. Valtava, kaksikerroksinen kauppahalli on oivallinen paikka tutustua perinteisiin unkarilaisiin ruokiin kuten salamiin, kuivattuihin paprikoihin ja valkosipuliletteihin.

Tuhansia salameja riippuu myyntitiskeiltä ja maustevaihtoehtoja on runsaasti. Paprikoiden ja valkosipulin ohella neljästä kahdeksaan euroa maksava salamitanko on yksi varteenotettava tuliaisvaihtoehto. Kyytipojaksi voi ostaa kuuluisaa unkarilaista valkoviiniä, *Tokajia*, jota saa tavallisesta ruokakaupasta edullisesti. *Tokaji Aszú* -jälkiruokaviiniä kannattaa myös maistaa.

Valtava, kaksikerroksinen kauppahalli on oivallinen paikka tutustua perinteisiin unkarilaisiin ruokiin kuten salamiin, kuivattuihin paprikoihin ja valkosipuliletteihin.

Kauppahallin toisessa kerroksessa myydään vaatteita ja unkarilaisia käsitöitä. Siellä on myös muutama hyvätasoinen ruokaravintola. Suuressa Fakanál-ravintolassa järjestetään päivittäin aamukymmeneltä ruuanvalmistustunti, jolloin voi oppia valmistamaan perinteisiä unkarilaisherkkuja mestarikokin opastuksella.

Lounaalla pöytäseuruetta viihdyttää tummakulmainen mustalaisviulisti. Soiton jälkeen tunnelma voi kuitenkin latistua miehen alkaessa kaupustella cd-levyään.

Unkarin suurin rakennus on parlamenttitalo Tonavan varrella. Rakennus on myös Euroopan suurin parlamenttitalo, jolla on pituutta lähes 300 metriä ja kupolilla korkeutta 100 metriä. Huoneita siinä on 691. Vanhaa, arvokasta rakennusta restauroidaan tauotta. Parhaiten sen valtavan koon näkee Tonavalta.

Muita tutustumisen arvoisia historiallisia rakennuksia ovat Budan puolella Gellértin kylpylä, jonka terveysvesilähteistä on mainintoja jo 1200-luvulta. Päivälippu kylpylään maksaa noin 12 euroa ja sekä altaissa että hoidoissa on valinnanvaraa.

Suosittuja vierailukohteita ovat myös Oopperatalo, Kansallismuseo ja Patsaspuisto Balatoni útalla, 7-tien varressa. Puisto johdattaa matkailijan kommunismin vuosikymmeniin.

Euroopan suurimman synagogan yhteydessä Dohány-kadulla on museo, joka esittelee arvokkaan kokoelman esineistöä roomalaiskaudelta aina 1900-luvulle. Budapest on museoiden luvattu kaupunki.

Ydinkeskustan nähtävyyksiin ja ostospaikkoihin tutustuessa kilometrit taittuvat huomaamatta, sillä nähtävää ja hypisteltävää riittää. Váci-katu on keskustan tärkein kävelykatu. Sen varrella on paljon kalliitakin erikoisliikkeitä, mutta myös edullisempaa ostettavaa.

Budapestin suurin kauppakeskus West End City Center rautatieaseman kupeessa on jo nähtävyys sinänsä. Keskus kätkee sisäänsä yli 400 eri liikettä, joissa maailman tunnetuimmat vaate- ja kenkämerkit ovat hyvin edustettuina. Hinnat ovat Suomen tasoa. Keskuksessa on lukuisia pikaruokapaikkoja, joissa hinnat taas ovat selvästi Suomea edullisempia.

Liikkuminen keskustassa on vaivatonta. Metroverkosto on kattava eikä erityisen ruuhkainen. Hotellille parin kilometrin päähän Tonavasta on kätevä kulkea taksilla. Edullisin kyyti maksaa neljä euroa ja kallein noin 18 euroa. Kun tilaa taksin puhelimitse, taksa on halvimman tariffin mukaan. Virallisen kuitin pyytäminen voi vaikuttaa hintaan alentavasti. Jos asiakas vaatii kuitin, se on pakko antaa.

Unkarilainen keittiö on kuuluisa ruuastaan ja juomastaan. Usein mainitaan, että maan perinneruuat ovat liian tulisia, mutta se ei aina pidä paikkaansa. Paprikaa käytetään toki runsaasti, tulistakin, muttei häiritsevässä määrin.

Liha- ja kalaruuat ovat maittavia. Yksi tunnetuimmista ruuista on gulassikeitto. Se on alun perin pustan, Unkarin niukkakasvustoisen aroseudun, lammaspaimenten avotulella padassa valmistama sakea naudanlihakeitto, joka on paprikalla terästetty. Iso lautasellinen gulassikeittoa maksaa vain pari euroa.

Suuri kauppahalli sijaitsee Elisabetin sillan vieressä.

Budapest on tunnettu upeista Tonavan ylittävistä silloistaan.

Vuonna 1802 perustetussa Kansallismuseossa on jo yli miljoonan esineen kokoelma.

Hintataso on kirjava. Nyrkkisääntö on, että mitä lähempänä Tonavan rantaa illastaa, sitä enemmän rahapussi vajenee. Täyden illallisen hinta asiaankuuluvine ruokajuomineen vaihtelee runsaasti. Kahden hengen illallinen punaviineineen vaihtelee 18 ja 60 euron välillä.

Hintataso on kirjava. Nyrkkisääntö on, mitä lähempänä Tonavan rantaa illastaa, sitä enemmän rahapussi vajenee.

Ydinkeskustan ulkopuolella on lukematon määrä kapeita katuja ja kujia, joissa on vieri vieressä ruokaravintoloita. Niissä ei juuri matkailijoita näy ja tunnelma on miellyttävä. Mustalaismusiikki soi ja paikalliset nauttivat ruuasta ja soitosta täysin siemauksin.

Kannattaa pistäytyä myös ravintolassa, jonka ikkunassa lukee Sörözö. Kyseessä on oluttupa, jossa ei ole ruokatarjoilua. Iso tuoppi maksaa 80 senttiä ja tunnelma on paikallinen - ihmiset juovat, nauravat ja puhuvat kovaäänisesti. Usein baarimikko on itsekin juhlahumussa mukana täysin rinnoin. Tosin ankara tupakansavu häiritsee suomalaiseen ravintolakulttuuriin tottunutta matkailijaa.

Vertailun vuoksi voi ottaa esimerkin keskeisellä paikalla, kauppahallin vieressä sijaitsevan Cafe Annan hinnoista. Cappuccino 2,70 euroa, 0.4 litran olut 4,20 euroa ja Ceasar-salaatti 9 euroa. Sijainnilla on merkitystä!

Budapestin keskusta on pullollaan pieniä sekatavarakauppoja, joista voi ostaa pikkupurtavaa ja juotavaa. Pikkukaupasta saa esimerkiksi täytettyjä croissantteja 70 sentin kappalehintaan. Puolen litran olutpullo maksaa 80 senttiä, litran Coca-Cola yhden euron, juustoviipaleita paketti samoin euron, salamiviipalepaketti 1,40 euroa, suklaalevy 90 senttiä, sämpylät 5 senttiä kappale ja paikallinen Törley-kuohuviini 4 euroa pullo.

Neljän vuorokauden matkalla ehtii nähdä paljon. Ennakolta on hyvä tutustua kohteisiin ja silmäillä keskustan karttaa. Omatoimimatkalla löytämisen riemu korvaa usein oppaan luennon.

Viszontlátásra Budapest eli näkemiin Budapest, tapaamme vielä...

FAKTAT BUDAPEST

Asukasluku: 1,8 milj.
Pinta-ala: 525 km²
Hallinto: 23 itsehallinnollista kaupunginosaa.
Buda on Tonavan kukkulainen länsipuoli ja **Pest** Tonavan tasainen itäpuoli, joka on kaksi kolmasosaa kaupungin pinta-alasta.
Saaret: Margitin saari, Telakkasaari ja Csepel-saari
Sillat: Tonavan rannat yhdistää yhdeksän komeaa siltaa, joista kaksi on rautatiesiltoja
Aikaero Suomeen: -1 tunti
Valuutta: Forintti, 1€ = n. 271 forinttia, 1 HUF=0,37€
Lentokenttä: Budapest Ferenc Liszt, josta keskustaan n. 20 km, ajoaika 30-40 min.
Luottokortit: Yleisimmät
Puhelut: EU-maihin 0,48€/min, vastaanotto 0,19€ ja tekstiviestit 0,13€/kpl
Hintataso: Edullisempi kuin Suomessa, merkkiliikkeissä vaatteet ja kengät Suomen hinnoissa
Turvallisuus: Ulkona voi liikkua turvallisesti myös yöaikaan, varottava taskuvarkaita ostoskeskuksissa, toreilla, joukkoliikennevälineissä ja väentungoksessa
Taksi: Lennosta ja taksiasemalta otettuna kalliimpi, kannattaa tilata puhelimitse.
Pidennetty viikonloppu: Keskiviikosta sunnuntaihin. Lennot ja hotelli varattiin netistä. Omatoimimatkan hinta Tampereelta Helsingin kautta Budapestiin sekä neljän vuorokauden hotellimajoitus aamiaisineen kahdelta hengeltä maksoivat yhteensä noin 800 euroa. Jos matka olisi alkanut Helsingistä, olisi hinta ollut hieman kalliimpi.

PLUSSAT

o Runsaasti historiallisia nähtävyyksiä
o Ystävälliset paikalliset
o Hintataso
o Hyvä ja maittava ruoka

MIINUKSET

o Tupakointi useissa ravintoloissa
o Takseilla kirjavat hinnat
o Hotellien tähtiluokitukset eivät suhteessa niiden todelliseen tasoon

Mustalaisviulisti viihdyttää kauppahallin ravintolassa.

Katukuvassa näkyy kerjäläisiä, muttei häiritsevässä määrin.

Unkarin suurin rakennus on parlamenttitalo.

Kauppahallista löytyy valinnanvaraa.

Paprika on Unkarin kansallisvihannes.